bericht

Zwolle

Memo

Civiel en Groen

Telefoon (038) 498

Aan Raadsleden

Kopie aan Mevrouw M. Schuttenbeld,
De heren M. Veeger en M. ten Heggeler

Van René Stuij en Raymond Frank

Datum 1 april 2021

Onderwerp Voorbereiding informatieronde raad 06-04-2021
Biomassacentrale Breecamp

Beste raadsleden,

Hierbij ter voorbereiding de antwoorden op de door de raad gestelde vragen voor de informatieronde van 6 april 2021 over 'Warmtevoorziening Breecamp".

Aanleiding

De raad wil graag beter inzicht krijgen in de complexiteit van de warmtevoorziening in Breecamp door partijen uit te nodigen voor een informatieronde en daarmee naast inzicht wederzijds begrip te creëren. En daarbij ook te kijken naar de denkrichtingen voor mogelijke oplossingen gedurende de looptijd van de huidige concessie (korte termijn) en toekomststrategie van de gemeente (lange termijn) voor Breecamp.

De gemeente is één van de uitgenodigde partijen. Waarbij de raad het volgende[1] wil weten van de gemeente:

- *Wat hun rol is*
- *Hoe zij de situatie beleven*
- *Welke contacten er zijn geweest*
- *Welke conclusie zij tot nu toe trekken*
- *Wat er in de periode tot aan het einde van de huidige concessie kan worden gedaan om de frictie weg te nemen*

Om de raad bij de informatieronde maximaal tijd te geven om met partijen in gesprek te gaan, hebben wij de voorliggende vragen hieronder van een eerste reactie voorzien.

Beantwoording raadsvragen

Rol van de gemeente:

- De gemeente heeft voor deze warmtevoorziening geen concessie uitgegeven. SWZ en AM waren opdrachtgever en hebben voor de exploitatie van de duurzame warmtevoorziening de contracten met BeGreen gesloten.
- De gemeente heeft prestatie-eisen gesteld m.b.t. duurzaamheid (2010)

[1] *Addendum bij agendaverzoek "Warmtevoorziening Breecamp"*

- Met de ontwikkeling van het Nationale Biogrondstoffenkader[2] wordt helder wat de ambitie van het Rijk wordt voor bestaande biomassacentrales. En afhankelijk van de wetgeving krijgen we daar als gemeente een rol in. Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor het Rijk.
- Er is in principe geen Wijkuitvoeringsplan vanuit de Transitievisie Warmte nodig voor Breecamp Oost omdat de wijk al aardgasvrij is.
- Met invoering van de Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) als opvolger van de huidige Warmtewet worden bestaande installaties omgezet in een warmtekavel. Er komt een overgangsregime voor bestaande collectieve warmtesystemen. De rol van de gemeente lijkt vooralsnog bij deze omzetting zeer beperkt en er kunnen geen nieuwe eisen gesteld worden.

Hoe beleven wij als gemeente de situatie:

- Het is vervelend als partijen onderling problemen ervaren en zeker als dat op het vlak van warmtelevering (nutsvoorziening) is. Daar waar de kaders voldoende zekerheid zouden moeten bieden lijken die voor bewoners onvoldoende houvast te geven.
- Het feit is dat wij als gemeente op dit moment geen regie mogen en kunnen voeren hierop.
- De Warmtewet biedt consumenten bescherming over onder meer de maximumtarieven en leveringszekerheid. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) is de onafhankelijke toezichthoudende partij die hierop toeziet.
- Wel verwachten we dat er met de komst van het Nationale Biogrondstoffenkader duidelijkheid komt over toepassing van houtige biomassa voor bestaande installaties wat een aanknopingspunt is voor de gesprekken met de eigenaren van de installatie. Het biogrondstoffenkader laat op zich wachten doordat het dossier controversieel is verklaard en door een nieuw kabinet verder wordt ontwikkeld.

Welke contacten zijn er geweest:

- In het verleden is er veelvuldig contact geweest met bewoners en de toenmalige eigenaren van het warmtenet. (Zie bijlage)
- In 2013 heeft n.a.v. klachten van bewoners een bewonersavond plaatsgevonden.
- In 2016 en 2017 heeft de gemeente gefaciliteerd in gesprekken tussen de bewonerscommissie Breecamp Oost en Unica.
- Met de komst van de nieuwe eigenaar Eteck faciliteren we als gemeente in gesprekken met bewoners en Eteck. Besprekingen zijn geweest op 3 november 2020 en 23 februari 2021.

Welke conclusies zijn tot nu toe getrokken:

[2] Om te borgen dat de inzet van biomassa verantwoord en zorgvuldig gebeurt heeft het kabinet zowel in het Klimaatakkoord als in het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie een integraal duurzaamheidskader aangekondigd dat richting moet geven aan de inzet van duurzame biomassa in Nederland voor de verschillende toepassingen. Belangrijke basis is het advies van de Sociaal Economische Raad (SER) “Biomassa in Balans”.

- Gemeente heeft geen positie. Het betreft een afspraak tussen klant en warmteleverancier. Wel is de gemeente aanjager van het gesprek tussen klant en warmteleverancier vanuit onze ondersteunende rol en vanuit onze positie dat we ook aanspreekbaar willen zijn.
- Het moment waarop de SDE-subsidie is afgelopen en de installatie aan herinvestering toe is (rond 2025/2026), is dat een natuurlijk moment om te kijken hoe we de warmtevoorziening verder kunnen verduurzamen. Dit is over vijf jaar. Daarover zijn we ook nu al in gesprek.
- Met de nieuwe Warmtewet worden bestaande warmtenetten omgevormd naar warmtekavels. De verwachting is dat de rol van de gemeenten daarbij zeer beperkt zal zijn.
- Met het Nationale Biogrondstoffenkader komt helderheid over de afbouw van houtige biomassa voor bestaande installatie voor warmte aan gebouwde omgeving.
- Met het aardgasvrij maken van omringende wijken, kunnen deze of nieuwe wijken eventueel een versnelling geven aan het verder verduurzamen van deze installatie.

Wat kan er tot het eind van de huidige concessieperiode gedaan worden om de frictie weg te nemen:

- Er is geen sprake van een concessieperiode. Wel zijn er afspraken over de warmteaansluiting gemaakt tussen SWZ/ontwikkelaar en de warmteleverancier. Die afspraken lopen tot 2041. Bij inwerkingtreding Wet Collectieve Warmtevoorziening zal het een warmtekavel worden met naar verwachting een concessieduur hiervan tot einddatum 2041 (30 jaar na start warmtelevering).
- We blijven faciliteren in de gesprekken tussen bewoners en Eteck om onderwerpen bespreekbaar te maken en afspraken te maken.
- Anticiperen op het Nationale Biogrondstoffenkader door nu al in de gesprekken vooruit te blikken naar de mogelijkheden bij een herinvestering.
- Anticiperen op de WUP-plannen in de nabijheid van de installatie.

<u>Duurzaamheid</u>

Naar aanleiding van de vragen geven we graag nog het volgende mee. Het is goed om te beseffen dat de context van duurzaamheid in begin jaren 2000 anders waren dan dat ze nu zijn. Bij de ontwikkeling van Breecamp Oost heeft de gemeente besloten prestatie-eisen te stellen m.b.t. de duurzaamheid. En daarmee ontwikkelaars de maximale vrijheid te geven om zelf naar die prestatie toe te komen.

De door de gemeente gestelde randvoorwaarden (2009/2010):

- Gasvrije wijk
- Een EPL van 7,5. (Dit is meer dan in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) is opgenomen, namelijk 7,2.)
- Bij voorkeur een collectief systeem. Bij afwijking hiervan dient de ontwikkelaar dit gemotiveerd voor te leggen aan de gemeente, ter goedkeuring.
- De (thermische) balans van de bodem te garanderen.
- Aan te tonen dat de bronnen niet van invloed zijn op de resterende omgeving, in die zin dat het belemmerend kan werken voor de toepassing van toekomstige collectieve systemen in het plangebied.
- Aan te tonen dat het systeem in het gebruik financieel voordeel oplevert voor de bewoners t.o.v. de traditionele toepassing van gas.

De conclusie uit 2010 is dat het systeem van een collectieve warmtenet gevoed met warmte uit een biomassacentrale voldeed aan de gestelde voorwaarden. De gemeente heeft geen rol als contractpartner, anders dan als verkoper van grond en vergunningverlener voor de gebouwen. De aanleg en exploitatie is volledig voor rekening en risico van BeGreen geweest, m.u.v. de aansluitvergoedingen die betaald zijn door de ontwikkelaars. Met de toekomstige Nationale Biogrondstoffenkader hebben we een instrument in handen om ons beleid (bronnenstrategie) vorm te geven. Zie ook de Informatienota raad *Biogrondstoffen deel 2* van 16 februari 2021. De afdwingbaarheid zal afhangen hoe de regierol van de gemeente geregeld wordt in de toekomstige Wet Collectieve Warmtevoorziening. De verwachting is dat deze wet in werking treedt op 1 januari 2021.

<u>Toekomststrategie</u>

Op basis van de huidige adviezen van SER en PBL over toepassing van houtige biomassa bevindt de biomassacentrale Breecamp zich in de categorie “afbouw”. De ‘contractduur’ van de warmtelevering duurt nog tot 2041. Echter over ongeveer zes jaar zal de huidige SDE-subsidie zijn afgelopen en is de installatie aan herinvesteringen toe. Een mooi moment om te kijken of we, in overleg met bewoners en de eigenaar, in het kader van de afbouw kunnen omschakelen naar (de dan geldende) duurzame bronnen. Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor het Rijk.

Voor de omschakeling is geen Wijkuitvoeringsplan (WUP) nodig vanuit de Transitievisie Warmte. De wijk is tenslotte al aardgasvrij. Wel kan gekeken worden of het aardgasvrij maken van de omliggende wijken een extra versnelling kan betekenen om én de omliggende wijken te verduurzamen én een goede duurzame bron te vinden. Dit vraag wel om voldoende ambtelijke capaciteit.

Datum 1 april 2021

Bijlage Historisch overzicht

Een overzicht van bevindingen over de houtgestookte installatie in Breecamp.

- De gemeente heeft een aanbestedingsproces gedaan voor een duurzame warmtevoorziening in Breecamp. Dat heeft niet tot een gewenst resultaat geleid (periode 2007/2008).
- In het voorjaar 2009 is de aanbesteding door gemeente stopgezet. Belangrijkste argument: wij kunnen ons eigen pve niet meer waarmaken (x woningbouwproductie) a.g.v. de kredietcrisis.
- In juni 2009 een bestuurlijk akkoord op bouw 111 woningen (vooral sociale huur) door BAM en SWZ in BCO op voorwaarde dat deze partijen zelf een gasloos systeem realiseren.
- In augustus/september 2009 akkoord Stuurgroep Stadshagen op randvoorwaarden voor zogenaamde 'individuele prestatie-afspraken', op te nemen in de koopovereenkomsten.
- In najaar 2009 stelt BAM individuele warmtepompen voor. Argumentatie voor geen collectief systeem is vooral de tijd die nodig is voor de vergunningaanvraag, de benodigde aanvullende regeneratie in en ruimtebeslag wijkhuisje op openbaar terrein en het feit dat het realiseren van een wijkgebonden opwekking gezien het beperkte aantal woningen, de relatief grote transportafstanden en daarmee gepaard gaande energieverliezen voor BAM Vastgoed niet voldoende exploitabel is.
- Over het door BAM Vastgoed voorgestelde individuele warmtepompensysteem is door de interne deskundigen (R&S en EC) positief geadviseerd. Vanwege juridische problemen bij de koppelverkoop van dit systeem (huis en exploitatie warmtesysteem) bij een ander project heeft BAM hier zelf van afgezien.
- November/december 2009 SWZ, AM en gemeente heeft verschillende systemen naast elkaar hebben gelegd waaronder het voorstel voor een collectief biomassasysteem. Dit is besproken in een bestuurlijk overleg in december 2009.
- Vervolgens is SWZ met AM (BAM techniek) aan de slag gegaan om naar een duurzaam concept te komen. Daar is de gemeente mee akkoord gegaan (2009/2010)
- In 2010 heeft de gemeente besloten om in Stadhagen II geen gas aan te leggen. Voor Breecamp Oost is vanuit de IMG-subsidie van de provincie Overijssel met een deel cofinanciering van de gemeente een subsidieregeling ingesteld om aansluiting van de woningen op het duurzame collectieve systeem te stimuleren. Deze kortdurende regeling (2011-2014) stond open voor particulieren.
- BeGreen (energieleverancier), SWZ (woningbouwcorporatie) en AM (ontwikkelaar) hebben een raamovereenkomst afgesloten tot het aansluiten van 111 woningen op het duurzame energiesysteem van Breecamp Oost en hebben de voorwaarden daarvoor bepaald (waaronder exploitatie voor 30 jaar).
- Uitbreidingen zijn afspraken tussen de afnemers en de exploitant geweest.

- Gemeente is akkoord gegaan met het feit dat de biomassainstallatie meer dan 400 woningen mag aansluiten. Daarbij is in de beslisnota voor het college opgenomen dat de biomassa voor deze centrale duurzaam gewonnen moet worden in Nederland of maximaal 50 km over de Duitse grens. (2012)
- De gemeente heeft geen concessie o.i.d. verleend, dus is geen partij in de afspraken tussen SWZ/afnemer en exploitant.
- De installatie is destijds vanuit het BeGreen geëxploiteerd,
- BeGreen was een zelfstandige entiteit (50% eigendom Unica).
- Met ingang van 2014 is de installatie overgegaan naar Breecamp Energie (100% eigendom van Unica)
- Door de exploitant zijn aanpassingen aan de installatie gedaan n.a.v. klachten van bewoners, zoals het verhogen van de schoorsteen. Ook zijn er diverse gesprekken en toelichtingen van uit de exploitant geweest. Daarin heeft de gemeente een faciliterende rol gespeeld (2016/2017).
- In 2019 is de installatie doorverkocht aan Eteck. Met ondertussen meer dan 400 aansluitingen vanuit ca. 16 onafhankelijke contractpartijen.